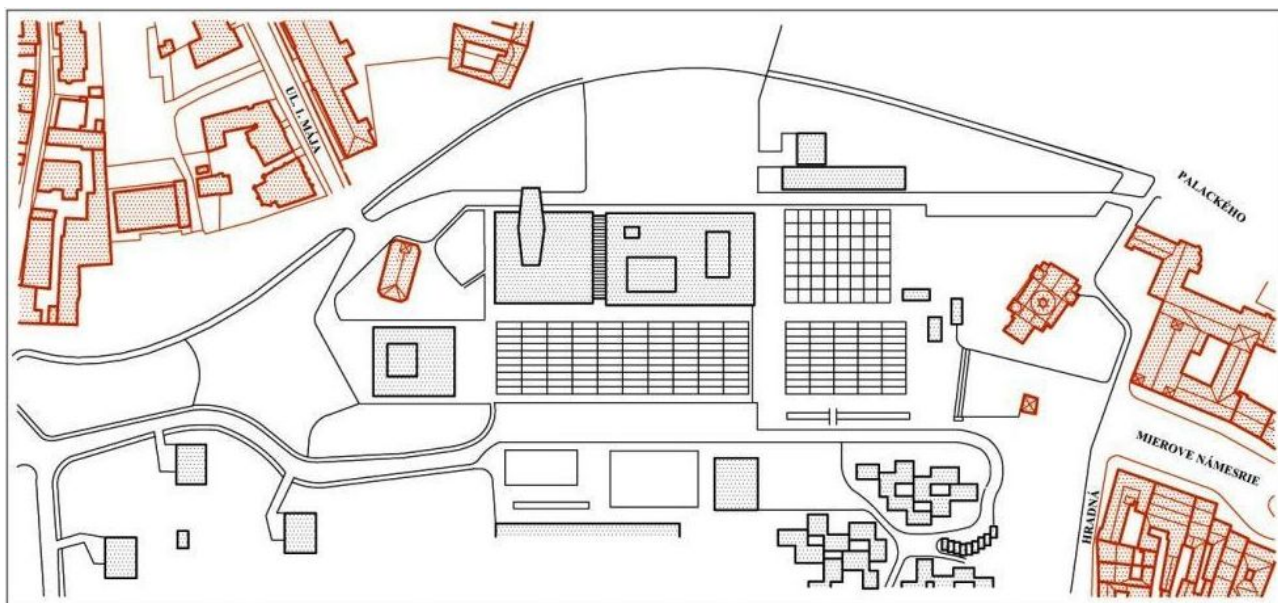

Príprava nového centra mesta – východzí návrh.

V predchádzajúcom príspevku som sa venoval príprave prvej súťaže z roku 1956 na riešenie nového centra mesta Trenčín. Boli to práve podklady a súťažné podmienky k tejto súťaže ktoré sa stali záväznými pre ďalšiu prípravu výstavby nového centra.

Na základe záverov architektonicko-urbanistickej súťaže z roku 1956 a programu výstavby ktorý spracoval Odbor výstavby MsNV v Trenčíne, vypracoval Krajský projektový ústav v Bratislave v auguste 1961 Podrobný územný plán Trenčín – Predmostie.

Spracovaný návrh vychádzajúci z požiadaviek súťaže a z programu výstavby spája novonavrhané námestie s Mierovým námestím jednoduchým zbúraním fronty budov uzatvárajúcich námestie okolo mestskej veže a synagógy. Vzniká tak jedno rozsiahle námestie ktorému dominuje novonavrhaný kultúrny dom pri evanjelickom kostole. Celistvosť námestia prerušuje len ponechaná mestská veža a synagóga. Navrhnuť zbúranie aj týchto dvoch stavieb by bolo aj v danej dobe zrejme neprierodné.

PODROBNÝ ÚP – TRENČÍN PREDMOSTIE, Ing.arch. Krajčiek, Ing.arch. Kristiánová, KPÚ Bratislava, IX 1961

Tento návrh už stabilizuje polohu kultúrneho domu a hotela s obchodným domom. Tieto tri stavby, aj keď v inej podobe, boli na týchto miestach neskôr aj zrealizované. Riešenie priestoru pod brezinou je v návrhu len rozpačito naznačené. Nie je jasné ani to, pokiaľ až autori navrhovali zbúranie mestských hradieb.

Pri pohľade na tento, z dnešného pohľadu, absurdný návrh si treba uvedomiť v akej politickej situácii sa návrh rodil. Vládnuca strana potrebovala pre demonštráciu svojej moci a podpory národa priestor, na ktorý sa zmestí čo najviac ľudí. Námestie malo slúžiť predovšetkým na prvomájové sprievody. Z tohto dôvodu sa aj dnes na kultúrnom dome (ODA) nachádza tribúna určená pôvodne na sledovanie prvomájových sprievodov.

Mestský národný výbor v Trenčíne požiadal Zväz Slovenských architektov o oponentský posudok k tomuto návrhu. Vypracovaním oponentského posudku bol poverený Ing.arch. Jozef Chovanec. Ako z oponentského posudku vyplýva najproblematickejšie je riešenie prepojenia starého a nového centra, ktoré tento návrh rieši rozsiahlou asanáciou okolo Tureckej brány (mestská

veža) a synagógy s prepojením oboch námestí.

V oponentskom posudku z 18.1.1961 sa píše:

„Podrobný územný plán nerieši vlastné historické jadro mesta ani rámcovo, napriek tomu odvažuje sa projektant na taký zásah do historického jadra mesta, ktorý predstavuje fyzickú likvidáciu historického jadra ako priestorotvorného cenného uzavretého celku. Navyiac tento zásah nie je vyvolaný potrebami funkčnými a prevádzkovými ani dopravnými, ani potrebami ozdravenia jadra. Nielenže sa porušuje celok kompaktného zastavaného námestia, príjemná uzavretosť priestoru, ale mestská brána a veža stráca svoju logiku pri pretrhnutí steny námestia. Tiež význam objektov demolovaných na námestí a synagógy dostáva prevrátenú architektonickú klasifikáciu, udivuje, že referent pamiatkového útvaru nazýva toto riešenie „veľmi citlivé ...“, že vysoká zeleň šťastlivo vypomáha (ktorá tam neexistuje) vytváraniu zaujímavých subdominant“.

Aj keď po konzultáciách s oponentom bol v roku 1962 podrobný územný plán čiastočne upravený, najväčší problém – prepojenie námestí ostal nevyriešený.

Autor: **Akad.arch.Ing. Igor Mrva**

Pridané: 09.12.2013